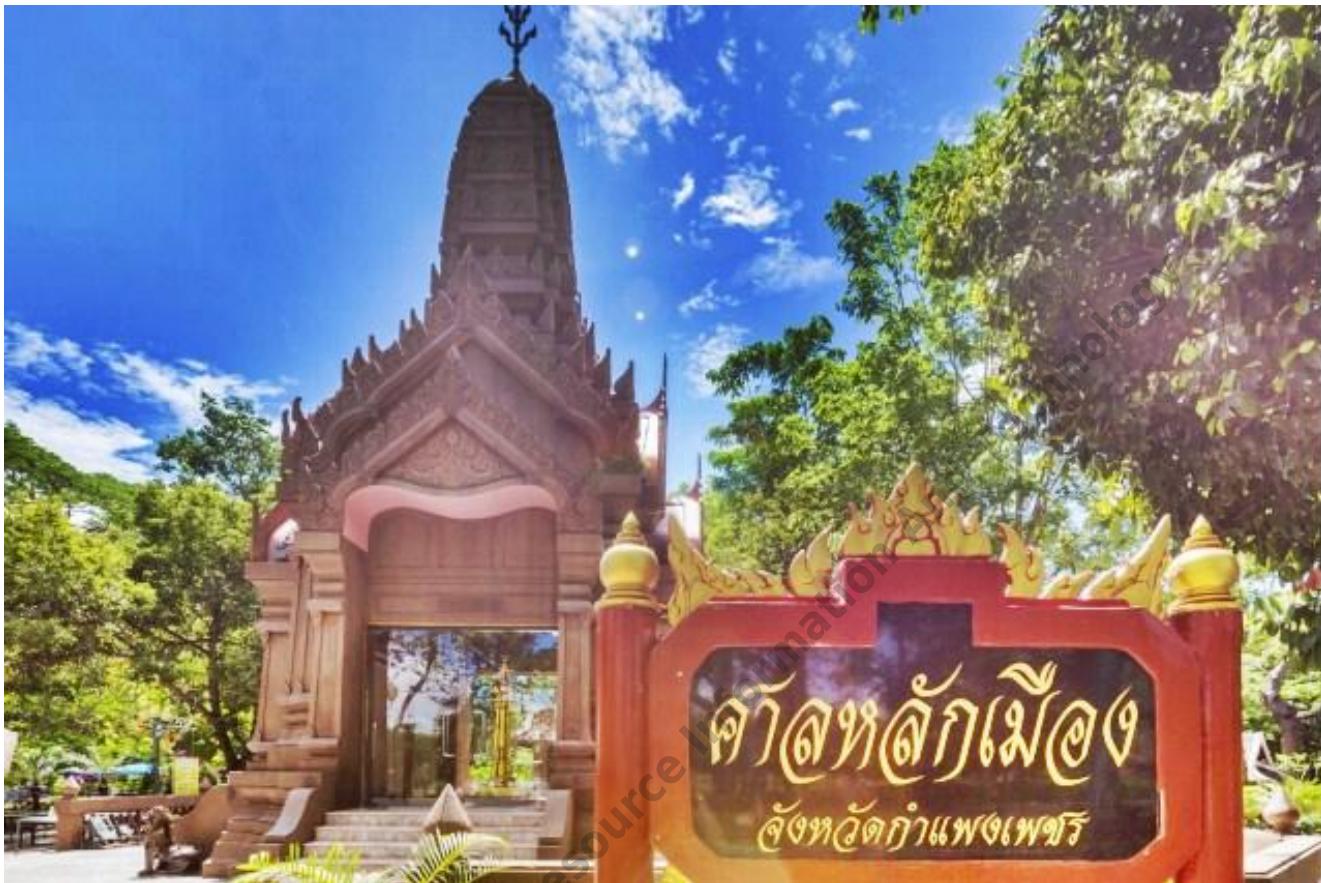

ฐานข้อมูลห้องถิน จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

เรื่อง เจ้าพ่อหลักเมือง

รายละเอียด

เจ้าพ่อหลักเมือง คือ หลักใจของคนกำแพงเพชร เป็นที่พึ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจมาหลายช่วงอายุคน ผู้ได้ลำบากเดือดร้อนก็จะไปบนบานศาลกล่าว ขอให้เจ้าพ่อช่วยเหลือคุ้มครอง เจ้าพ่อหลักเมืองก็จักช่วยเหลือคุ้มครองทุกรัช จนเป็นที่เลื่องลือไปทั่วบ้านทั่วเมืองแม้คนต่างจังหวัดก็มาขอความช่วยเหลือจากเจ้าพ่อหลักเมืองกำแพงเพชร แม้ลำบากใกล้แสงไฟดันดันกันมาพึงบารมีเจ้าพ่อหลักเมือง ซึ่งเป็นเทพคุ้มครองเมืองกำแพงเพชรมาทุกยุคทุกสมัย อันเป็นภูมิปัญญาของคนไทยในสมัยโบราณในการสร้างบ้านแปงเมือง ตามตำนานการสร้างหลักเมืองกำแพงเพชรหรือหลักเมืองของทุกเมือง เล่ากันต่อ ๆ มาว่า ก่อนสร้างหลักเมืองไฉชุดหลุมกลางใจเมือง ป่าวประกาศหาคนชื่อ อิน จัน มั่น คง เมื่อได้แล้วจึงมาไว้ที่กันหลุม และฝังเสาหลักเมืองลงทับร่างทั้งสี่ เพื่อให้เป็นผู้เฝ้าหลักเมือง เป็นเทพารักษ์ประจำเมือง เป็นปีศาจคุ้มครองเมือง เป็นประเพณีในการก่อสร้างเมืองทุกเมืองมาโดยตลอด นับว่าทั้งสี่ท่านคือ อิน จัน มั่น และคง เป็นผู้เสียสละชีวิตเพื่อมา庇護บ้านเมืองของเรา กล咽มาเป็นเจ้าพ่อหลักเมืองในที่สุด เชื่อกันว่าเมืองกำแพงเพชรน่าจะสร้างพร้อม ๆ กับเมืองสุโขทัย และมีฐานะเป็นเมืองลูกหลวงทางทิศใต้ของสุโขทัย สังเกตได้จากแนวกำแพงสามชั้น ซึ่งเรียกว่า ตรีบูร เมืองสุโขทัย หรือร่วมสมัย

ข้าราชการท้องถิ่น จังหวัดกำแพงเพชร-ตาก

สำนักวิทยบริการและเทคโนโลยีสารสนเทศ มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชร

กันกับสุขทัย

เจ้าพ่อหลักเมืองกำแพงเพชร สันนิษฐานว่าสร้างในสมัยสุโขทัย เดิมทำด้วยศิลาแลงรูปกลมยาวประมาณ 2 เมตร ฝังโผล่ชั้นดินมาประมาณหนึ่งเมตรเศษ มีรูปเตี้ยเทพารักษ์อยู่บนยอดศิลาแลง เชื่อกันว่าคือเจ้าพ่อหลัก เมือง ศาลเจ้าพ่อหลักเมืองน่าจะร้างเหมือนโบราณสถานทั่วไป พระพุทธเจ้าหลวงแสดงจีประพาสต้นกำแพงเพชร ทรงบันทึกไว้ว่า ออกจากรัตน์ไปที่หลักเมือง ซึ่งอยู่หมุ่มห้วยวัดออยระหว่างวัดกับวังทรงบันทึก เมื่อวันที่ 23 สิงหาคม 2449 ໄວ่เพียงเท่านี้เอง การบูรณะศาลาเจ้าพ่อหลักเมืองครั้งแรกในปี พ.ศ. 2472 หลวงมนตรี (หวาน) เป็นศาลา ทรงไทย ในปี พ.ศ 2488 มีผู้ลักลอบตัดเตี้ยเทพารักษ์ไป หลวงปริวรรตตรวรรภิตร ผู้ว่าราชการจังหวัดกำแพงเพชร ได้ขอให้นายฉกกาจ กุลสุ ปันเตี้ยเทพารักษ์ขึ้นใหม่ ด้วยดินจากยอดเขาที่สูงที่สุดของเขางาม ดินใจกลาง โบสถ์ ติดใจกลางเจดีย์ ทั้งในกำแพงเพชร สุโขทัย ศรีสัชนาลัย พิษณุโลก และตาก มาปั้นเป็นเตี้ยที่เห็นในปัจจุบัน ในปีพ.ศ 2526 นายเชาววัศน์ สุดลาภา ผู้ว่าราชการจังหวัดในขณะนั้นได้มูรณะอาคารใหม่ เคลิมฉลอง เมื่อวันที่ 16 เมษายน 2527 ดังที่เห็นอยู่ในปัจจุบัน ในทุกวันก่อน ก่อนเวลา 11.00 น จะมีผู้มาแก็บนเป็นจำนวนมาก เจ้าพ่อหลักเมืองกำแพงเพชร จึงเป็นที่ยึดเนี่ยจิตใจของคนกำแพงเพชร โครงการเดือดร้อนเป็นทุกข์ก็มาหามาก รายไฟว์อฟฟิเชียล นับว่าเป็นภูมิปัญญาที่ยิ่งใหญ่ของชาวไทยในการผ่อนคลายความเดือดร้อน และให้จิตใจคลายความวิตกกังวล นับเป็นจิตวิทยาชั้นสูง ที่บรรพบุรุษของเราอนไว้อย่างล้ำค่า นำภูมิใจในความชาญฉลาดของบรรพบุรุษของเราถึงนัก

เจ้าพ่อหลักเมืองกำแพงเพชร คือสิ่งศักดิ์สิทธิ์ และสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจของคนกำแพงเพชร เป็นที่เคารพรัก สักการบูชา มาตลอดหลายร้อยปี เป็นเทพที่ค่อยดูแลความเป็นอยู่ของชาวกำแพงเพชร คุ้มครองชาวกำแพงเพชร ให้ปลอดภัยจากทุกสรรพสิ่งไปชั่วนิจนิรันดร์

คำสำคัญ : เจ้าพ่อหลักเมือง, ศาลหลักเมือง

ที่มา : สันติ อภัยราช. (ม.ป.ป.). เอกสารประกอบการอบรมมัคคุเทศก์ เทศบาลเมืองกำแพงเพชร.

กำแพงเพชร: เทศบาลเมืองกำแพงเพชร.

รวบรวมและจัดทำข้อมูล : กาญจนा จันทร์สิงห์

วันที่ : 2020-03-05

https://arit.kpru.ac.th/ap2/local/?nu=pages&page_id=1351&code_db=610001&code_type=01